

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoPr/3/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713214744
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3713214744.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci navrhovateľov 1/ Ing. A. Z., štátnej občianky Slovenskej republiky, bytom Y. XX, 2/ R. Z., štátneho občana Slovenskej republiky, bytom T. U. XXX, 3/Ing. R. Z., štátneho občana Slovenskej republiky, bytom M., U. Z. XX a 4/ T. Z., štátneho občana Slovenskej republiky, bytom Y. XX, všetci v konaní zastúpení JUDr. E. V., advokátkou, so sídlom T. F., M. XXX/X proti odporkyňi I. Y., so sídlom I.C. Y. č. XXX, IČO 00 317 543, v konaní zastúpenému Mgr. E. U., advokátom, so sídlom F., J. XX o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru, na odvolanie navrhovateľov proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 4Cpr/2/2013-109 zo dňa 30. apríla 2014, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje .

Odporkyňa je p o v i n n á zaplatiť navrhovateľom 1/ až 4/ spoločne a nerozdielne náhradu trov odvolacieho konania v sume 46,76 eur za trovy právneho zastúpenia, k rukám právnej zástupkyne navrhovateľov JUDr. E. V., advokátky do 3 dní.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru zo dňa 11.9.2013 doručené navrhovateľovi Mgr. R. Z. dňa 11.09.2013 je neplatné a odporca je povinný nahradiť navrhovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 498,48 Eur k rukám právnej zástupkyne navrhovateľa JUDr. E. V. do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 11 ods. 4 písm. j), § 18 ods. 1 a § 18a ods. 5 až 7, ods. 8 písm. a), ods. 9 písm. a), b), ods. 11 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, § 3 ods. 1 písm. e/ zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme a § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, podľa ktorých zákonných ustanovení posúdil zistený skutkový stav, že navrhovateľ Mgr. R. Z. bol dňa 6.8.2010 bol obecným zastupiteľstvom obce Y. zvolený za hlavného kontrolóra obce Y.. Následne v zmysle zákona o obecnom zriadení uzatvoril dňa 07.08.2010 ako zamestnanec s obcou Y. ako zamestnávateľom pracovnú zmluvu na dobu určitú od 7.8.2010 do 7.8.2016, s druhom práce hlavný kontrolór obce Y., s miestom výkonu práce Obecný úrad Y. a dňom nástupu do práce 07.08.2010. Dňa 22.07.2011 sa navrhovateľ Mgr. R. Z. vzdal funkcie hlavného kontrolóra ku dňu 31.08.2011, čím v zmysle zákona o obecnom zriadení zanikla jeho funkcia hlavného kontrolóra obce Y.. Keďže zákon o obecnom zriadení v znení účinnom v tom čase neobsahoval právnu úpravu skončenia pracovného pomeru hlavného kontrolóra v nadväznosti na skončenie jeho funkcie, zánikom funkcie hlavného kontrolóra pracovný pomer navrhovateľa Mgr. R. Z. neskončil. Navrhovateľ Mgr. R. Z. bol ale na zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Y. dňa 18.11.2011 riadne zvolený obecným zastupiteľstvom opätovne do funkcie hlavného kontrolóra, čím jeho pracovný pomer založený pracovnou zmluvou zo dňa 07.08.2010, s dojednaným druhom práce pre ako hlavného kontrolóra zostal naďalej zachovaný. Dňa 11.09.2013 odporca zaslal navrhovateľovi Mgr. R.

Z. okamžité skončenie pracovného pomeru z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny podľa § 68 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce, ktorou bola neospravedlnená neprítomnosť navrhovateľa Mgr. R. Z. v práci v období od 01.07.2013 do 11.09.2013. Okamžité skončenie pracovného pomeru bolo navrhovateľovi Mgr. R. Z. doručené dňa 11.09.2013. Ten s okamžitým skončením pracovného pomeru nesúhlasil a svoje nesúhlasné stanovisko oznámil odporcovi listom zo dňa 11.9.2013. Podľa súdu prvého stupňa v zmysle zákona o obecnom zriadení môže obecné zastupiteľstvo odvolať hlavného kontrolóra z funkcie, ak opakovane alebo zvlášť hrubým spôsobom poruší povinnosti zamestnanca alebo vedúceho zamestnanca, prípadne hrubo alebo opakovane zanedbáva povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie a bol na to aspoň raz písomne upozornený obecným zastupiteľstvom. Hlavný kontrolór je síce v pracovnom vzťahu s obcou, avšak zotrvanie v jeho funkcii závisí od rozhodnutia obecného zastupiteľstva. Súd mal za to, na vznik a zánik pracovného pomeru hlavného kontrolóra sa vzťahujú ustanovenia Zákonníka práce v spojitosti so zákonom č. 552/2003 Zb. o výkone práce vo verejnom záujme avšak špeciálnou právnou úpravou je aj zákon 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Ku konštatovaniu závažného porušenia pracovnej disciplíny, ktoré je dôvodom pre okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 68 ods.1 písm. b) Zákonníka práce musí preto v prípade hlavného kontrolóra dospieť obecné zastupiteľstvo, ktoré pokiaľ zistí a dospeje k záveru, že hlavný opakovane alebo zvlášť hrubým spôsobom porušil povinnosti zamestnanca alebo hrubo a opakovane zanedbáva povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie, môže pre tieto skutočnosti hlavného kontrolóra z jeho funkcie odvolať. Zákon týmto spôsobom chráni hlavného kontrolóra, ktorého funkcia vzniká voľbou obecného zastupiteľstva od jednostranného rozhodnutia obce, zastúpenej starostom obce, ktorý by konštatoval zvlášť hrubé porušenie povinnosti zamestnanca alebo opakované a hrubé zanedbanie povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie, a takýmto jeho rozhodnutím by spôsobil zánik pracovného pomeru hlavného kontrolóra. Keďže okamžité skončenie pracovného pomeru, ktorého neplatnosti sa navrhovateľ Mgr. R. Z. v tomto konaní dovoláva, je jednostranným úkonom obce, ktorému nepredchádzalo konštatovanie hrubého porušenia pracovnej disciplíny obecným zastupiteľstvom, potom nemôže takéto okamžité skončenie pracovného pomeru, ktorého dôvodom je závažné porušenie pracovnej disciplíny pre neospravedlnenú neprítomnosť v práci v období od 1.7.2013 do 11.7.2013, požívať právnu ochranu. Jednoznačne zákon nedáva obci právomoc skončiť pracovný pomer s hlavným kontrolórom okamžitým s končením pracovného pomeru v zmysle § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, i keď navrhovateľ Mgr. R. Z. nechodil do práce v období od 1.7.2013 do 11.9.2013, predtým, ako o závažnom porušení pracovnej disciplíny nerozhodlo obecné zastupiteľstvo, čo v danom prípade sa jednoznačne nestalo. Súd preto návrhu navrhovateľa Mgr. R. Z. v celom rozsahu vyhovel a určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru zo dňa 11.9.2013 je neplatné. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1 O. s. p. s tým, že navrhovateľ Mgr. R. Z. mal v konaní plný úspech, preto mu vzniklo právo na náhradu trov konania. Trovy konania navrhovateľa, ktorých náhradu mu súd proti odporcovi prisúdil, spočívali v trovách právneho zastúpenia vyčíslených súdom.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie odporkyňa. Podľa nej je napadnutý rozsudok v časti odôvodnenia zmätočný a nepreskúmateľný. Prvý rozpor vidno v otázke posudzovania oprávnenia starostu obce ako štatutárneho orgánu obce vykonávať práva a povinnosti zamestnávateľa. Súd s odvolaním sa na iný rozsudok tamojšieho súdu sp.zn. 4C/77/2013 zo dňa 12.2.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/215/2013 zo dňa 19.6.2013 dochádza k záveru, že do výlučnej právomoci starostu obce patrí riešenie zotrvania alebo skončenia pracovného pomeru, teda priznáva starostovi obce právomoc zastupovať obec v otázkach vzniku, zmeny alebo zániku pracovnoprávných vzťahov so zamestnancami obce, vrátane hlavného kontrolóra. Táto právomoc podľa odporkyne musí zahŕňať aj posúdenie a vyhodnotenie okolností a predpokladov smerujúcich k okamžitému skončeniu pracovného pomeru zamestnanca obce. Napriek uvedenému urobil súd v napadnutom rozsudku prekvapivý záver, že ku konštatovaniu závažného porušenia pracovnej disciplíny, ktoré je dôvodom pre okamžité skončenie pracovného pomeru musí v prípade hlavného kontrolóra dospieť obecné zastupiteľstvo. Pokiaľ ono dospeje k záveru, že hlavný kontrolór opakovanne alebo zvlášť hrubým spôsobom porušil svoje povinnosti zamestnanca alebo hrubo a opakovane zanedbáva povinnosti vyplývajúce z funkcie hlavného kontrolóra, môže hlavného kontrolóra z jeho funkcie odvolať. Okamžitému skončeniu pracovného pomeru navrhovateľa ako hlavného kontrolóra zo strany zamestnávateľa - obce, zastúpenej starostkou, tak malo predchádzať konštatovanie hrubého porušenia pracovnej disciplíny obecným zastupiteľstvom. Takýto záver súdu prvého stupňa je podľa odporcu v rozpore s vyššie označeným predchádzajúcim rozhodnutím toho istého súdu. Žiadne ustanovenie Zákonníka práce, zákona o obecnom zriadení ani zákona o výkone práce vo verejnom

záujme neupravuje procesný postup okamžitého skončenia pracovného pomeru s hlavným kontrolórom spôsobom ako to uvádza prvostupňový súd. Podľa odporkyne preto starosta obce je oprávnený okamžite skončiť pracovný pomer s hlavným kontrolórom obce z dôvodov uvedených v Zákonníku práce bez predchádzajúceho odvolania hlavného kontrolóra z funkcie rozhodnutím obecného zastupiteľstva, resp. bez predchádzajúceho konštatovania opakovaného alebo zvlášť hrubého porušenia pracovných povinností obecným zastupiteľstvom. Prvostupňový súd teda podmienil platnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru s hlavným kontrolórom rozhodnutím obecného zastupiteľstva bez akejkoľvek opory v právnych predpisoch, čoho výsledkom je jeho nesprávne právne posúdenie veci a z toho vyplývajúce nesprávne rozhodnutie. Na základe toho odporkyňa žiada, aby odvolací súd napadnutý prvostupňový rozsudok zmenil tak, že návrh navrhovateľa zamietne a odporcovi prizná náhradu trov konania.

K odvolaniu odporkyne sa písomne vyjadril navrhovateľ Mgr. R. Z.. Podľa neho odporkyňa nerozlišuje medzi pracovným pomerom zamestnanca a funkciou hlavného kontrolóra obce. V danom čase skončenie pracovného pomeru hlavného kontrolóra obce neriešil zákon o obecnom zriadení a riešenie bolo odkázané na Zákonník práce. Jednalo sa však o pracovný pomer zamestnanca obce nie hlavného kontrolóra obce. Len vtedy ak hlavnému kontrolórovi obce zanikla funkcia, napríklad vzdaním sa funkcie, výkon funkcie zanikol a vtedy riešenie zotrvania alebo skončenia pracovného pomeru bolo v kompetencii starostu obce. Starosta obce teda nie je oprávnený ukončiť pracovný pomer hlavného kontrolóra obce bez splnenia podmienok § 18a ods. 9, 10 zákona o obecnom zriadení. V tomto smere je potom rozhodnutie prvostupňového súdu správne a vychádzajúce z platnej legislatívy. V ďalšom texte vyjadrenia poukázal aj na nenaplnenie podmienky okamžitého skončenia pracovného pomeru - závažného porušenia pracovnej disciplíny. Navrhovateľ Mgr. R. Z. preto žiadal, aby odvolací súd potvrdil napadnutý prvostupňový rozsudok a jemu priznal náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd po preskúmaní veci rozsudkom č.k. 5CoPr/3/2014-134 zo dňa 02. júla 2014 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a odporkyňu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi Mgr. R. Z. náhradu trov odvolacieho konania. Na dovolanie odporkyne Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd uznesením č.k. 3Cdo/466/2014-196 zo dňa 12. marca 2015 uvedený rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že odvolací súd svojím postupom, keď nedoručil odporkyňi vyjadrenie navrhovateľa Mgr. R. Z. k odvolaniu odporkyne, odňal odporkyňi možnosť konať pred súdom.

Odvolací súd následne vyjadrenie navrhovateľa Mgr. R. Z. k odvolaniu odporkyne doručil na vedomie odporkyňi. Tá sa k nemu písomne nevyjadrila.

V priebehu odvolacieho konania navrhovateľ Mgr. R. Z. dňa 07.12.2014 zomrel. Podľa zistení súdu prvého stupňa ako dedičia po menovanom prichádzajú do úvahy Ing. A. Z., bytom Y. XX, R. Z., bytom T. U. XXX, Ing. R. Z., bytom M., U. cesta XX a T. Z., bytom Y. XX. Menovaných dedičov odvolací súd upovedomil, že podľa § 107 ods. 3 O.s.p. bude s nimi v konaní pokračované ako účastníkmi konania na strane navrhovateľa z dôvodu, že ako dedičia nastúpili na miesto pôvodného navrhovateľa Mgr. R. Z.. Menovaní následne na výzvu odvolacieho súdu oznámili, že na podanom návrhu na začatie konania trvajú.

Krajský súd ako súd odvolací vec opätovne preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky námietky, ktoré boli v odvolaní odporcom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. a k odvolacím námietkam odporcu dodáva nasledovné:

V zmysle ustanovení § 18a zákona č. 369/1990 Zb. existuje medzi funkciou hlavného kontrolóra a jeho pracovným pomerom s obcou vzájomná previazanosť, keď osobe zvolenej obecným zastupiteľstvom

do funkcie hlavného kontrolóra obce vzniká po zvolení nárok na uzavretie pracovnej zmluvy s obcou a starosta obce je povinný s právoplatne zvoleným hlavným kontrolórom uzavrieť pracovnú zmluvu /§ 18a ods. 6 a 7/. Je teda zrejme, že hlavný kontrolór musí byť v pracovnom pomere s obcou a na uzatvorenie pracovnej zmluvy s obcou má právo a obec povinnosť. Táto vzájomná previazanosť funkcie hlavného kontrolóra a jeho pracovného pomeru s obcou ale zároveň ich vzájomná odlišnosť sa prejavuje aj v otázke skončenia funkcie hlavného kontrolóra a skončenia jeho pracovného pomeru s obcou.

Podľa právnej úpravy stanovenej v § 18a ods. 8 zákona o obecnom zriadení v znení účinnom do 31.12.2012 výkon funkcie hlavného kontrolóra zanikol vzdaním sa funkcie, odvolaním z funkcie, uplynutím jeho funkčného obdobia, smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho, dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, ktorým bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorým bola jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, ktorým bol odsúdený za úmyselný trestný čin alebo právoplatne odsúdený za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmiennečne odložený, dňom, keď začal vykonávať funkciu podľa § 18 ods. 2. zákona o obecnom zriadení /funkciu poslanca, starostu, člena orgánu právnickej osoby, ktorej zriaďovateľom alebo zakladateľom je obec, iného zamestnanca obce, inú funkciu podľa osobitného zákona - napríklad funkciu prokurátora/. Právna úprava účinná do 31.12.2012 pritom neriešila, či zánikom funkcie hlavného kontrolóra zaniká zároveň aj jeho pracovný pomer s obcou. Odvolací súd je toho názoru /ako to už vyjadril vo svojom rozsudku sp. zn. 17Co/215/2013 zo dňa 19.6.2013/, že podľa právnej úpravy platnej a účinnej do 31.12.2012 zánik funkcie hlavného kontrolóra neznamenal automaticky aj zánik jeho pracovného pomeru s obcou a uvedené predstavovalo len výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce pre výpoveď z pracovného pomeru zo strany obce ako zamestnávateľa. Ak po zániku funkcie hlavného kontrolóra obec nepristúpila k výpovedi z pracovného pomeru, prípadne sa na skončení pracovného pomeru s osobou, ktorej zanikla funkcia hlavného kontrolóra nedohodla, pracovný pomer takejto osoby s obcou trval ďalej. Uvedené závery si však nemožno vysvetľovať spôsobom akým to robí odporca, že bez ohľadu na trvanie funkcie hlavného kontrolóra má obec, resp. v jej mene starosta právo skončiť s osobou hlavného kontrolóra pracovný pomer spôsobom a z dôvodov ustanovených Zákonníkom práce. Ako už bolo uvedené hlavný kontrolór musí byť zamestnancom obce a preto počas výkonu tejto funkcie s ním obec nemôže pracovný pomer ukončiť. Až po zániku jeho funkcie z niektorého zo zákonných dôvodov, kedy zostáva dotknutej osobe len prostý pracovný pomer s obcou, bez funkcie hlavného kontrolóra, môže obec v plnej miere využiť svoje zákonné oprávnenia na skončenie pracovného pomeru. Ak by aj nastala situácia, že hlavný kontrolór sa počas doby výkonu svojej funkcie dopustil konania, ktoré by bolo možné u zamestnanca kvalifikovať ako závažné porušenie pracovnej disciplíny, ktoré môže byť dôvodom pre okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, nemá obec, resp. v jej mene starosta právo s osobou hlavného kontrolóra okamžite skončiť pracovný pomer. Takéto konanie hlavného kontrolóra by bolo v zmysle § 18a ods. 9 zákona o obecnom zriadení len dôvodom na jeho odvolanie z funkcie obecným zastupiteľstvom. Až po takomto odvolaní z funkcie hlavného kontrolóra by obec mohla skončiť s osobou bývalého hlavného kontrolóra pracovný pomer už spomínanou výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce alebo z iným spôsobom a z iného dôvodu stanovených Zákonníkom práce, ak by boli naplnené podmienky ich užitia.

Právna úprava § 18a zákona o obecnom zriadení prešla s účinnosťou od 01.01.2013 zmenou vykonanou zákonom č. 361/2012 Z.z.. Tento doplnil ustanovenia § 18a o nový odsek 11, ktorý stanovuje, že dňom zániku výkonu funkcie hlavného kontrolóra zaniká aj jeho pracovný pomer. Tým odpadla vyššie objasnená dvojkolajnosť medzi zánikom funkcie hlavného kontrolóra a skončením jeho pracovného pomeru s obcou. Zánikom funkcie hlavného kontrolóra teraz automaticky zaniká aj jeho pracovný pomer s obcou. Ani uvedená zmena právnej úpravy neodobruje konanie odporcu pri okamžitom skončení pracovného pomeru Mgr. R. Chalúpka zo dňa 11.9.2013. Práve naopak, je zrejme, že bez zániku funkcie hlavného kontrolóra nemôže pracovný pomer hlavného kontrolóra s obcou skončiť žiadnym spôsobom stanoveným Zákonníkom práce, teda ani okamžitým skončením pracovného pomeru.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že v odvolacom konaní úspešným navrhovateľom 1/ až 4/ priznal proti odporkyňi náhradu trov konania v sume 46,76 eur za trovy právneho zastúpenia navrhovateľov v odvolacom konaní. Uvedenú sumu trov právneho zastúpenia navrhovateľov tvorí tarifná odmena 30,93 eur za písomné vyjadrenie k odvolaniu odporkyne + 8,04 eur režijný paušál a 7,79 eur ako 20 % DPH. Výška základnej sadzby tarifnej odmeny za úkon advokáta navrhovateľov je 61,87 eur a je vypočítaná podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. ako 1/13 výpočtového základu pre rok 2014. Za úkon písomného vyjadrenia k odvolaniu odporcu patrí advokátovi navrhovateľov tarifná odmena v uvedenej základnej sadzbe, avšak navrhovatelia si túto uplatnili len v 1, v sume 30,93 eur. Odvolací súd nemohol prekročiť návrh navrhovateľov a preto im priznal k náhrade len tarifnú odmenu v uplatnenej sume 30,93 eur. Výška režijného paušálu bola určená podľa § 16 ods. 3 uvedenej vyhlášky ako jedna stotina výpočtového základu pre rok 2014, v ktorom bol úkon právnej pomoci vykonaný. Povinnosť zaplatiť navrhovateľom spoločne a nerozdielne náhradu trov konania uložil odvolací súd odporkyňi k rukám právneho zástupcu navrhovateľov podľa § 149 ods. 1 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné